

Kaikukorttikokeilun aloittaminen

Hyvinvointilautakunta 20.09.2023 § 82
1648/12.03.00/2023

Valmistelija

Kulttuurijohtaja Janne Raudaskoski

Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien ihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Kortin haltija voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi festivaaleille, museoihin, teatteriin tai konsertteihin. Monilla paikkakunnilla Kaikukortilla voi hankkia pääsylippuja myös liikuntapalveluihin, kuten kuntosaleille ja uimahalleihin ja eri seurojen urheilutapahtumiin. Joissain kunnissa on voinut hankkia maksutta myös kansalaisopiston kurssipaikkoja.

Kaikukortteja voivat saada Kaikukortti-verkostoon kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon tai hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden sekä joidenkin järjestöjen asiakkaat, jotka ovat vähintään 16-vuotiaita ja tiukassa taloudellisessa rahatilanteessa eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kurssipaikkoja. Kortinhaltija voi hankkia maksuttomia pääsylippuja myös omille lapsilleen ja lapsenlapsilleen. Lisäksi Kaikukortin jakajat saavat käyttöönsä yhteisön Kaikukortteja voidakseen osallistua yhdessä asiakkaan tai pienryhmän kanssa.

Kaikukortti-verkostot vaihtelevat eri paikkakunnilla. Mukana Kaikukortin jakajina on kunnallisia toimijoita esimerkiksi etsivästä nuorisotyöstä ja maahanmuuttajapalveluista. Kortinjakajina voi toimia myös seurakunnan diakoniatyö tai pitkäaikaistyöttömien yhdistykset. Hyvinvointialueen puolella korttia voidaan jakaa esimerkiksi sosiaalipalveluissa, vammaispalveluissa ja mielenterveyspalveluissa.

Kaikukortti on konkreettinen ja helppo työkalu, joka edistää yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta sekä terveyttä ja hyvinvointia kulttuurin keinoin. Kaikukortti vastaa hyvin lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta. Kaikukortti linkittyy yhä enemmän myös osaksi hyvinvointisuunnitelmia ja on indikaattorina TEAviisari-kyselyssä.

Kaikukortti-toimintaa on 56 kunnan ja 13 hyvinvointialueen alueella. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella kortti on tällä hetkellä käytössä Oulussa, Kempeleessä, Nivalassa, Sievissä ja Alavieskassa.

Kaikukortti-toimintaa tehdään aina yhteistyössä Kaikukeskuksen – Kaikukortin tuki ja kehittämisspalvelun / Kulttuuria kaikille -palvelun kanssa. Hyvinvointialue tukee kuntia kortin käyttöönotossa ja järjestää koulutusta kuntien nimeämille vastuuhenkilöille (esimerkiksi kulttuuri-/sivistys- tai vapaa-aikapalveluista) yhteistyössä Kaikukeskuksen kanssa. Kokeilun valmisteluun kannattaa varata 1 henkilön (vastuuhenkilö) pientä osittaista työaikaa noin 3–6 kuukauden valmistelujaksolle. Lisäksi tarvitaan pientä viestinnän työpanosta kunnasta ja hyvinvointialueelta. Myös kokeilun aikana kannattaa varata työaikaa ainakin kunnan vastuuhenkilölle. Työnjaollisesti kunta koordinoi Kaikukortin kulttuuri- ja liikuntapuolta ja hyvinvointialue kortin jakoa sote-palveluissa ja mahdollisissa järjestöissä. Kun Kaikukortti otetaan kokeilun jälkeen käyttöön, ei sen pyörittämiseen lähtökohtaisesti pienessä kunnassa tarvita paljoa työaikaa. Käytettävä työaika riippuu kuitenkin siitä, kuinka paljon kunta haluaa panostaa korttiin ja sen mukanaan tuomiin mahdollisuuksiin.

Kaikukortin koordinointi- ja ylläpitomalli on pyritty rakentamaan mahdollisimman kevyeksi. Kaikukortin kustannukset ovat kunnille edulliset ja ne maksetaan kokeilun aikana hyvinvointialueen kanssa puoliksi. Kustannukset tulevat käytännössä kokeilun valmisteluun ja toiminnan ylläpitoon menevästä työajasta ja viestintämateriaalin tuottamisesta (noin 500–3000 euroa riippuen alueen koosta). Mukana oleville kulttuurikohteille ei korvata Kaikukortilla hankittuja lippuja ja kurssipaikkoja, mutta kohteet voivat rajata maksuttomien asiakkaiden määrää valtakunnallisen Kaikukortin toimintamallin mukaisesti.

Vuodesta 2022 lähtien kustannuksia ovat myös Kaikukortin tietokannan, Kaikukannan ja Kaikukortti.fi -sivuston ylläpitokulut. Kulut on jyvitetty kunnille ja hyvinvointialueelle puoliksi. Vuoden 2024 osalta kulut Pohjois-Pohjanmaalla ovat seuraavat: Pohde 3190,13 € ja kunnat 3190,13 €. Kuntien osuus on jyvitetty toiminnassa mukana olevien kuntien kesken asukasluvun mukaan (esimerkiksi Alavieska 32,26 €, Kempele 247,57 €, Nivala 134,64 €, Oulu 2713,92 €, Sievi 61,92 €).

Esittelijä	hyvinvointijohtaja Joose Kempainen
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää, että Ylivieskan kaupunki lähtee mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen koordinoimaan Kaikukorttikokeiluun. Yhteyshenkilönä Ylivieskan kaupungin puolelta Kaikukorttikokeilussa toimii kulttuurijohtaja.
Päätös	Hyvinvointilautakunta päätti, että Ylivieskan kaupunki lähtee mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen koordinoimaan Kaikukorttikokeiluun. Yhteyshenkilönä Ylivieskan kaupungin puolelta Kaikukorttikokeilussa toimii kulttuurijohtaja.